

701). Ja, man kan tælle paa forskjellig Maade. De, der søge at faae deres Børn ind i Metropolitan-skolen, ere ingenlunde alle ubemidlede Folk; det er ikke engang det overveiende Antal; men det er netop Folk, der ere saaledes stillede i oeconomicke Henseende, at de ikke i mindste Maade kunne vente eller paa nogen Maade ville have deres Børn frit underviste. Naar der altsaa iblandt disse Folk er en saa stor Bestræbelse efter at faae deres Børn ind i denne Skole, naar der endog indkommer mange flere Begjæringer, end Skolen seer sig istand til at tilfredsstille, saa synes dette at være et Vidnesbyrd om, at den ikke er saa ganske overflødig; det synes at være et Vidnesbyrd om, at en stor Deel af Befolkningen har en saadan Tilbid til denne Skole, som de ikke have til andre. Der har endog været dem, som ere gaaede saavidt, at de have sagt, at Metropolitan-skolen var en stabelig eller en farlig Concurrent for de andre Skoler; men det er mig i den Henseende en Glæde at kunne henvisse til selve Bestyrerne af andre Skoler. Paa de Tider, da denne Sag har været heftigst under Forhandling her i Thinget, har den nemlig ogsaa undertiden været under Forhandling i Dagspressen, og jeg erindrer, at ibetmindste een, maastee flere af de private Skoleys Bestyrere i sin Tid have deltaget i denne Kamp. Jeg erindrer, at de have værget sig imod de Anker, der ere fremsførte imod de private Skoler; men at de med det Samme, naar Spørgsmaalet dreiede sig om, hvorvidt Metropolitan-skolen skulde nedlægges eller ikke, have udtalt, at de paa ingen Maade nærede noget saadant Ønske, hvorimod de ønskede, at den skulde bestaae. Man maa nu ikke troe, at dette alene var Følgen af Sømmelighedshensyn; det kom ikke alene af, at disse hæderlige Mænd fandt, at det var lidet sømmeligt, om de ønskede en begunstiget Medbeiler fjernet, thi Sømmelighedshensynet kunde være tilfredsstillt ved Tausked, men det kom af, at det virkelig var deres Ønske, de udtalte. De havde Intet imod at have en saa hæderlig Medarbejder ved deres Side, thi de vidste, at Arbejdet i Landens Tjeneste gaaer bedst, jo flere der arbejdede til samme Maal. De havde Intet imod, at denne Skole stod ved deres

Side, ibet den i flere Henseender ydede dem en virkelig Nytte, navnlig i en Henseende, som ogsaa er bleven omtalt under de tidligere Forhandlinger, den nemlig, at mange af Metropolitan-skolens Lærere ogsaa ere Lærere ved de større private Skoler her i Byen og høre til disse Skoleys bedste og dygtigste Lærere. Der som denne Skole blev fjernet, er det sandsynligt, at adskillige af de private Skoleys dygtigste Lærerkrafter vilde foretrække den sikke Stilling, som en kongelig Ansættelse udenfor Byen vilde give, hvorved altsaa de private Skoler vilde komme til at savne dem. Det er overhovedet et underligt Begreb, man her bringer ind om denne Concurrent, thi der synes kun i meget uegentlig Forstand at kunne være Tale om en saadan imellem Metropolitan-skolen og andre Skoler. Hvis man talte om Concurrent mellem private Skoler indbyrdes, kunde jeg forstaae det, men Metropolitan-skolen kan kun optage et begrænset Antal Disciple, og den kan ikke nogeninde have det Ønske at tage nogen Discipel fra nogen af de andre Skoler. Der som der kan være Tale om nogen Concurrent eller Vædbestrid mellem Metropolitan-skolen og de andre Skoler, maa den dreie sig om, hvilken af dem der gjør sine Sager bedst; men det er en Vædbestrid, som vi vistnok Alle maae ønske at være tilstede. Jeg er overhovedet meget bange for, at dette Begreb „Concurrent“ er kommet herind ved Forbindelse med en anden Forestilling, som ogsaa oftere er nævnt, den nemlig, at hele det lærde Skolevæsen skulde være en Industri. Det er oftere gjentaget, at Staten ikke bør befatte sig med Industri, at Skolevæsenet er en saadan, og at Staten ikke bør yde Bidrag dertil længe end nødvendigt, men at dette Bidrag bør bortfalde, saasnart Skolevæsenet kan opretholdes ved private Krafter. Dette forekommer mig imidlertid at være en aldeles falsk Betragtning. Det lærde Skolevæsen kan ganske vist drives som Industri; men hverken Staten eller Folket er tjent dermed. Staten understøtter det lærde Skolevæsen, ikke blot, som man har meent, fordi det frembringer Embedsmænd, hvilket ikke er den væsentligste Betydning af Universitetet og Skolerne; men selv om det var det, troer jeg dog, at Staten maatte have Ret til at sige: